

PRILOGA 3
Splošna merila in primer ukrepanja

Preglednica 1: Splošna merila za absorbirane doze, prejete v kratkem času, pri katerih je treba ukrepati v vsakem primeru, da bi preprečili deterministične učinke

Generični kriterij		Primer ukrepanja
Akutna izpostavljenost zunanjemu sevanju (< 10 ur):		
Kostni mozeg ^a	1 Gy	Projicirana doza: – takoj je treba izvesti preventivne ukrepe (tudi v težkih pogojih), da bodo doze nižje od splošnih meril, – opozoriti in obveščati prebivalstvo, – izvesti takojšnjo dekontaminacijo.
Zarodek	0,1 Gy	
Tkivo ^b	25 Gy na 0,5 cm	
Koža ^c	10 Gy	
Akutna izpostavljenost notranjem sevanju (30 dni): ^d		
Kostni mozeg	0,2 Gy za radionuklide $Z \geq 90$ 2 Gy za radionuklide $Z \leq 89$	Doza je že prejeta: – izvesti takojšen medicinski pregled in ustrezno ukrepati, – obvladovati kontaminacijo, – če je mogoče, pospešiti izločitev radionuklidov iz telesa, – zagotoviti podatke za dolgoročno spremljanje zdravstvene situacije posameznikov, – zagotoviti psihološko podporo.
Ščitnica	2 Gy	
Pljuča	30 Gy	
Debelo črevo	20 Gy	
Zarodek	0,1 Gy	

^a Doza v kostnem mozgu je povprečna absorbirana doza v notranjih organih (kostni mozeg, pljuča, tanko črevo, gonade, ščitnica) in očesni leči, utežena glede na biološko učinkovitost sevanja za deterministične efekte, ki je nastala kot posledica enakomernega polja prodornega sevanja.

^b Doza na 100 cm² tkiva na globini 0,5 cm zaradi bližine vira (radioaktivni vir v roki ali žepu).

^c Doza na 100 cm² kože, 0,4 mm globoko.

^d Doza, ki bi v 30 dneh povzročila deterministične učinke pri 5 odstotkih izpostavljenih posameznikov.

Preglednica 2: Splošna merila za ukrepanje pri jedrski ali radiološki nesreči z namenom preprečitve stohastičnih učinkov

Splošna merila		Primer ukrepanja
Projicirana doza v 7 dneh presega:		
– $D_{ekv, ščitnica}$ ^e – D_{ef} ^f – $D_{ekv, zarodek}$ ^g	50 mSv 100 mSv 100 mSv	Možni takojšnji in zgodnji ukrepi: – jodna profilaksa, ^h – zaklanjanje, evakuacija, dekontaminacija ali omejitev kontaminacije, omejitev uživanja vode, hrane in mleka, obveščanje in pomirjanje javnosti.
Projicirana doza presega:		
– D_{ef} – $D_{ekv, zarodek}$	100 mSv/leto 100 mSv za celotno dobo razvoja zarodka	Možni zgodnji in splošni ukrepi: – začasna preselitev, dekontaminacija, nadomestitev vode, hrane in mleka, obveščanje in pomirjanje javnosti.
Prejeta doza, ki presega:		
– D_{ef} – $D_{ekv, zarodek}$	100 mSv/mesec 100 mSv za celotno dobo razvoja zarodka	Dolgoročno medicinsko spremljanje: – pregled na podlagi prejete ekvivalentne doze v prizadetih organih, svetovanje, – svetovanje, individualen pristop.

^e $D_{ekv, ščitnica}$ Ekvivalentna doza na ščitnico.

^f D_{ef} Efektivna doza.

^g $D_{ekv, zarodek}$ Ekvivalentna doza na zarodek.

^h Če je dozo povzročil radioaktivni jod, je treba ta ukrep izvesti pred ali neposredno po izpustu oziroma kratek čas po inhalaciji radioaktivnega joda. Pri manjših projiciranih dozah se lahko odredi samo zaklanjanje.